

له نه وه كانى ئەمه كه سانىك ده بن قورئان به جوانى ده خویننه وه، به لام ناگاته پاش قورگیان، له ئاین دهرده چن ههروهكو چۆن تیر له كه وانه كه ی دهرده چیت

له ئەبو سه عیدی خودریه وه -رهزای خوی لیبت- ده لیت: عەلی کوری ئەی تالیب -رهزای خوی لیبت- له یه مه نه وه پارچه ئالتونیکى له پارچه چهرمیکى خوشکراو به جهوت رهوانه کرد بو پیغمه مبر -صلی الله علیه وسلم- که هیشتا پالفته نه کرابوو له خۆله که ی، ئەویش به شی کرد له نیوان چوار که سدا (عوپه بنه ی کوری بدر، ئەقره عی کوری حایس، زهید ئەلخهیل) و چواره میان: یان (عهلقمه یه یان عامری کوری توفهیل) بوو به کیک له هاوه لان ووتی: ئیمه له پیشتر بووین به ئەمه (ئهم به خشینه) زیاتر له ئەوان، ئەو قسه به گهیشت به پیغمه مبر -صلی الله علیه وسلم- بووه فهرمووی: «باشه ئیوه متمانه به من ناکه، له کاتیکدا من متمانه پیکراوی ئەو زاته م که له سهروو ئاسمانه کانه وه یه، به یانیان و ئیواران هه والم له ئاسمانه وه بو دیت». که چی پیاوکی چاو به قوولاچوو ناوچاو قووزی ریش پیری سه رتاشراوی که جلی نیوه ی خواره وه ی (ئیزاره که ی) چاک به سنبوو وهه لیگرتبوو، ووتی: ئەی پیغمه مبری خودا -صلی الله علیه وسلم- له خوا بترسه!! فهرمووی: «مهینه تباری بو تو، مه گەر من له هه موو دانیشتوانی سه ر زهوی له پیشتر نیم بو ئەوه ی له خوا بترسم؟». کابرا پرووی وه رگێراو ورۆبشت، خالیدی کوری وه لید ووتی: ئەی پیغمه مبری خودا ملی نه په رتیم؟ پیغمه مبر -صلی الله علیه وسلم- فهرمووی: «نه خیر، چونکه له وانیه نوێر بکات». خالید ووتی: چه نده ها نوێر خوین هه یه به زمان شتیک ده لێن که له دلێاندا نیبه، پیغمه مبر -صلی الله علیه وسلم- فهرمووی: «من فهرانم پینه دراوه دلێ خه لکی بکه مه وه وسکیان هه لیدرم»، ئینجا پیغمه مبر -صلی الله علیه وسلم- سهیری کابرای کرد که پرووی وه رچه رخان ورۆبشت، فهرمووی: «له نه وه ی ئەمه که سانیک ده بن که زمانیان پاراوه به خویندنه وه ی قورئان، به لام له گه رووبان ناکاته خواره وه، له دین دهرده چن وه ک چۆن تیر له كه وانه که ی دهرده چیت»، وایزانم فهرموویشی: «ئه گەر پێیان گهیشتم وه کو قهومی (سه مود: تمود) هه موبان له ناو ده به م

[صه حیه] [بوخاری و موسلیم هاوران له سه ری]

پیغمه مبر -صلی الله علیه وسلم- عەلی کوری ئەی تالیبی نارد بو یه مهن -رهزای خوی لیبت-، بوئه وه ی بانگه وازی خه لکی بکات بو لای خوی گه وره وبن به مسولمان وه ره وه ها بوئه وه ی زه کات کۆبکاته وه، و دادوه ری له نیوان خه لکی بکات ئە گەر تووشی ناکۆکی بوون، وئه مه پیش چه جی مالتاواپی بوو، پاشان عەلی له یه مهن گه راپه وه، و گهیشت به پیغمه مبری خودا -صلی الله علیه وسلم- له مه ککه له چه جی مالتاواپییدا، و پیشتر پارچه ئالتونیکى له پارچه چهرمیکى خوشکراو به جهوت رهوانه کرد بو پیغمه مبر -صلی الله علیه وسلم- که هیشتا پالفته نه کرابوو له خۆله که ی، و اتا ئالتونیکى پاک نه بوو چونکه خۆلی تیکه ل بوو، و پیغمه مبریش -صلی الله علیه وسلم- له نیوان ئەم چوار که سدا دابه شیکرد (عوپه بنه ی کوری بدر، ئەقره عی کوری حایس، زهید ئەلخهیل) و چواره میان: یان (عهلقمه یه یان عامری کوری توفهیل) بوو، به هیوای ئەوه ی مسولمان بن، و سه رکرده ی هۆزه کانیان بوون، ئە گەر ئەمان مسولمان بووایه ن ئەوا خه لکیکی زۆر شوپنیان ده که وتن و مسولمان ده بوون، بووه پیغمه مبر -صلی الله علیه وسلم- ئەمه ی پێیان به خشی بوئه وه ی هانیان بدات مسولمان بن، و بوئه وه ی دلێان به ره و ئاینی ئیسلام رابکیشیت و مسولمانه کانیان خوش بویت، وئه وانه یشیان که مسولمان بوون بوئه وه یه که دلێان به هیز و جیگر بکات له سه ر ئاینی ئیسلام، و وتراوه: ئەم پارچه ئالتونه له ده سته که وته کانی جهنگ بووه؛ به ک له سه ر پینج (خمس)؛ یان زانایان ده لێن له بنچینه ی ده سته که وته کانی جهنگ نه بووه به لکو له زه کات بووه. و کاتیک پیغمه مبر -صلی الله علیه وسلم- به خشی به ئەوانه ی که باسکراوه؛ پیاوکی له نیو مسولماناندا هه ستا، ووتی: ئیمه شایسته ترین ئەوه مان پێبه خشریت زیاتر له ئەوان؟ و پیغمه مبر -صلی

الله عليه وسلم- ئەم قەسەيەي پيڭەيشت و فەرمووي: (باشە ئۆيە متمانە بە من ناکەن، لە کاتێکدا من متمانە پيڭراوی ئەو زاتەم کە لە سەر و ئاسمانە کانه وەيه، بە يانين و ئیواران هە وائلم لە ئاسمانە وە بۆ دیت): و اتا خۆي گەورە من کردوو بە ئەمین و خاوەن سپاردە لە سەر ئەو پەيامەي ناردوو پەيتی بۆ سەر زەوی، و تۆ ئەي کەسی پەرخەنگر و ئەوانەي هاوشیۆهێ تۆن متمانە تان بە من نیه کە لە سەر پەنگای چەوت و گومپرايين؟! و متمانە تان بە من نیه سەبارەت بە وەي شتومە کي فەوتاوی دویا دابەش بکەم بە و شیۆهێهێ کە دە پیت دابەش بکریت لە سەر ئەو پەنگایهێ خۆي گەورە فەرمانی پيڭردوو؟! کاتیک دە فەرمو پیت: (من في السماء) واتە: (ئەو زاتەي لە سەر و ئاسمانە کانه وەيه)! بە لگەيه لە سەر ئەو هێ خۆي گەورە لە سەر و هێ ئاسمانە کانه وەيه و لە سەر و هێ بوونە وەرە کانه وەيه، و (في) لپرەدا بە مانای لە سەر و هێ (علی) دیت چونکە عەرەب هەندیک جار (في) لە شۆپنی (علی) بە کار دینن بۆ نامازە کردن بۆ سەر و هێ، هەر و هێ کۆ خۆي گەورە دە فەرمو پیت: {فَسِيحُوا فِي الْأَرْضِ} [التوبة: 2] واتە: {کەواتە (ئەي بيا وەرە کان) لە سەر زەويدا بگەرین}: بێگومان مەرۆف بە سەر زەويدا دەرگەر پیت نە ک بە ئیو زەويدا چونکە هێچ مانایه کي نیه بۆيه (في) لپرەدا بە مانای (علی) لە سەر - بە سەر - دیت، {وَلَا ضَلْبَتَكُمْ فِي جُدُوعٍ لِلنَّحْلِ} [طه: 71] واتە: {وێ بێگومان بە سەر قەدی دارخورمادا هە ئتان دە واسم (دە تانکەم بە دارا)}؛ بێگومان کە سیک لە سەر دار دە بە ستر پتە وە وسزا دە دريت نە ک لە ئیو دارە کەدا چونکە شتی وای بوونی نیه بۆيه (في) لپرەدا بە مانای (علی) لە سەر دیت، و هەر و هێ خۆي گەورە دە فەرمو پیت: {ءَأَمِنْتُمْ مِّنْ فِي السَّمَاءِ أَنْ يَخْسِفَ بِكُمْ الْأَرْضَ فَإِذَا هِيَ تَمُورُ} (16) أَمْ أَمِنْتُمْ مِّنْ فِي السَّمَاءِ أَنْ يُرْسِلَ عَلَيْكُمْ حَاصِبًا فَسَتَعْلَمُونَ كَيْفَ تَذِيرِ (17) { [الملك] واتە: {ئایا دلنیا لە و خۆایه کە لە ئاسمانە کە بتانباتە خوار و هێ بە ناخی زەويدا لە کاتیکدا کە زەوی (وہک دەریا) گێژ بخوات و (بیتە لەرزین)؟ (16) ئایا دلنیا لە و خۆایه کە لە ئاسمانە کە بای توندتان بنیر پتە سەر بە وور دە زیخە وە، ئەو دە مە تیدە گەن کە هەر شەي ئیمە چۆنە؟ (17)}؛ لەم ئایە تە پیرۆزانەدا وشەي (في السماء) بە مانای لە سەر و هێ ئاسمان ولە سەر و هێ عەر ش دیت، چونکە خۆي گەورە لە سەر و هێ عەر شە هەر و هێ کۆ لە ئایە تی تر دا هاتوو. کاتیک پيڭە مبه ر - صلی الله عليه وسلم - قەسەي بۆیان کرد و خە لک لە و شۆپنە بوون، پیا و پک هە ستا کە چا وە کانی بە قو و لا چوو بوو بە ئیو ئیسکە کانی چا و و ئیسکە کانی گۆنای بەرز بوو و نیو چە وانی قو قزی بوو - لە پيشە وە بوو - و ريشی گەورە و پیر و سەر تاشرا و بوو، جلی نیو هێ خوار و هێ لاشەي لە سەر و هێ گویژنگە کانی بوو، بە پيڭە مبه ر ی خۆدای فەرموو - صلی الله عليه وسلم - : لە خوا بترسە!! ئە ویش - صلی الله عليه وسلم - فەرمووي: (مە ی نە تباری بۆ تۆ، مە گەر من لە هە موو دانیش تۆانی سەر زەوی لە پيشتر نيم بۆ ئە و هێ لە خۆا بترسم؟): و اتا پيڭە مبه ر - صلی الله عليه وسلم - لە پيشە و هێ هە موو خە لکیدا یە لە گویرا یە لیکردنی فەرمانە کانی خۆي گەورە و تە قواداری، و گومپرا یی ئە و هێه کە مەرۆف پيی وای پت گویرا یە لی و پەرستن؛ سەر پيچی فەرمانی خۆي گەورە هێ!!، ئە م پیا وە کە پەرخە نێ گرت لە کردە وە کەي پيڭە مبه ر - صلی الله عليه وسلم - پيی وایبوو ئە م کردە و هێه سەر پيچی فەرمانی خۆي گەورە هێ، و ئە میش ئە و پە ر ی ستە مە، بۆيه پيی وایبوو کە ئە و فەرماندە کات بە تە قوای خۆي گەورە، بۆيه بە پيڭە مبه ر - صلی الله عليه وسلم - فەرمووي: (تە قوای خۆي گەورە بکە)، هەر چە ن دە کردە وە کەي پيڭە مبه ر - صلی الله عليه وسلم - لە ئە و پە ر ی تە قواداری ولە خۆا تر سیه، ولە مەز تری نی پەر ستنە کانه، ئە و لە پینا و خۆي گەورە دە بە خشی پت بۆ ئە و هێ ئاینی ئیسلام سەر بخات، و بە ن دە کان هیدایە ت بدات و هانیان بە دات بۆ ئە و هێ مسو لمان بن و دامە زرا و بن لە سەر ئە م ئاینە مەز نە. کاتیک کابرا کە پڕۆ شت، خالی دی کوری وە لید و وتی: ئەي پيڭە مبه ر ی خۆا پيڭام پيڭە مبه ر ی خۆي گەورە؟ پيڭە مبه ر - صلی الله عليه وسلم - فەرمووي: (نە خیر، چونکە لە وانه یە نو پتر بکات)، خالد و وتی: (چە ن دە ها نو پتر خوی ن هە یه بە زمان شتی ک دە لپن کە لە دلپاندا نیه)، پيڭە مبه ر - صلی الله عليه وسلم - فەرمووي: (من فەرمانم پيڭە درا وە دل ی خە لکی بکە مە وە و سکیان هە لپدرم): و اتا بە و شیۆه یه مامە لە لە گە ل خە لکیدا دە کە م کە لە لام ئاشکرا یه، و ئە و هێ لە ناخیاندا یە فەرمان لای خۆي گەورە هێ و ئە و پيی دە زانی ت ولە سە ر ی لپیر سینه و هێان لپدە کات - سبحانە و تعالی -، ولە گپرا نە و هێه کدا هاتوو کە ئیمامی عومەر - پەرزای خۆي لپیت - ئە م قەسە ي کردوو. ئینجا پيڭە مبه ر - صلی الله عليه وسلم - سە ر ی کابرا ی کرد کە پو و ی وەر چەر خان و رۆ شت، فەرمووي: (لە نە و هێ ئە مە کە سانی ک دە بن کە زمانیان پارا وە بە خۆ پند نە و هێ قورئان، بە لام لە گەر و و یان ناکاتە خوار و هێ، لە دین دە ر دە چن وە ک چۆ ن تیر لە کە وانه کەي دە ر دە چیت، ئە گەر پینان گە میشتم وە کۆ قەومی - سە مو د: ئمود - هە مو یان لە نا و دە یە م): و اتا لە نە و هێ - یان ها و رپیا زی - ئە م پیا وە گومپرا یه کە سانی ک دە ر دە کە ون کە لە سەر پە رچکە ي ئە و دە رۆ ن، بە پە وانی و ئاسانی قوئان دە خوی ن ئە میش بە هۆ ی زۆر خۆ پند نە وە و لە بەر کردنیان بۆ قورئانی پیرۆز، بۆيه قورئان ناگات بە دلپان چونکە لپ ی تینا گەن بە و شیۆه یه مە بە ستە، بە لکۆ بە لگە کانی بۆ شتی کي تر دە هپننە وە کە بە لگە نین لە سەر ئە و بایە تە، چونکە ئە وان گومپرا ن و نە فامن، بۆيه بە ئاسانی و خپرا یی لە ئاینی ئیسلام دە ر دە چن، و ئاینی ئیسلام کاریگە ر یان لپنا کات، هەر و هێ کۆ ئە و وای پت نە هاتوو نە تە ئیو ئاینی ئیسلامە وە، و ئە میش بە لگە یه لە سەر ئە و هێ مسو لمانن، بە لام ئیمان نە چوو تە ئیو دلپانە وە، ولە قورئان و ئیسلام تپنە گە میش تۆون بە و شیۆه یه مە بە ستە، بۆيه لە سیفە تە کانیان ئە و هێه: مسو لمانان دە کۆژن و واز لە کافرە کان دە هپنن، بۆيه پيڭە مبه ر -

صلی اللہ علیہ وسلم- دہرہ قیان دہرموت: (ئہ گہر پینان گہیشتم وہ کو قہومی -سہمود:ثمود- ہہموبان لہ ناو دہبہم): واتا زور بہ بہہیزی وتوندى لہ ناویان دہبہم؛ بوئہ وہی ہیچ یہ کینکیان لی نہ مینتتہ وہ

<https://sunnah.global/hadeeth/ku/show/8307>

النجانة الخيرية
ALNAJAT CHARITY

